

וארטים לפרשת שבוע

טז א. ויקח קרח בן יצהר בן קהת בן לוי. פרשיי ולא הזכיר בן יעקב שבקש רחמים על עצמו שלא יזכר שמו על מחלוקתם. ויש להקשות הא מ"מ כולם יודעים שלוי בן יעקב והיכן מרויח יעקב בזה שלא הזכיר בלבד? וי"ל בדרך צחות שבכל מחלוקת אדם אומר אותי לא כיבדו כראוי, יח על כבודי אני מוחל אבל מה עם כבוד אבותי, ועי"ז אומר יעקב שלא יבקש קרח על כבודי וכלשונו ובקהלם על תחד כבודי. ר"נ גשטטר.

ש. רשיי: ראה שמואל יוצא ממנו. דהיינו שקרח ראה ששמואל יוצא ממנו ולכן חלק על משה. ויש להקשות מה הוא ראה בזה? אומר ר"י איבשיץ זצ"ל, יש מחלוקת בגמי בחגיגה את מי ממנים פרנס על הציבור, שיטה ראשונה: רק מי שהגיע לגיל 50. ושיטה שנייה אפילו לפני חמישים - אם למד כל התורה. וקורח הרי היה לפני גיל 50 כי הוא היה מנושאי הארון (שזה בגיל 30-50), ולפי שיטה א' הוא לא ראוי למלוכה, לכן הביא ראייה שמואל שמלך 11 שנה ומת בגיל 52 ל"ח חזיון כשיטה ב'. **עוד י"ל ע"פ** יומא כב אין ממנים פרנס על הציבור א"כ קופה של שרצים מאחוריו, ומשה היה לו דופי כי עמרם נשא דודתו שעתידה תורה לאוסרה, אבל קרח שפך היה מה ראה להתמנות הרי הוא היה נקי וי"ל שראה את שמואל שגם היה נקי, ולא ידע ששמואל לא נקי כי יש לו את הקופה של קרח מאחוריו.

טז א. ואון בן פלת. הגמ' בסנהדרין קט אומרת שאון בן פלת אשתו הצילה אותו ע"י שטענה כלפיו שממ"נ מי שינצח, אתה בכל מקרה יכול להיות רק מספר שניים שלו, אז מה אתה מתערב. וכשהוא הביע חשש שיבואו לשכנע אותו, היא השקתה אותו יין ושיבה בפתח הבית וסתרה שערות ראשה. ויש ליתן טעם למה עשתה ד"ז שסתרה שערות ראשה וי"ל כדי שלא יבוא און בן פלת ויטען לאשתו שאמנם הוא עצמו לא יהיה כהן גדול אבל בניו יהיו ראוים לכהונה גדולה ובשביל זה שווה לו לריב. הלכה גברת בן פלת ופתחה יומא זו. וראתה שהטעם שקימחית זכתה שבגיה יהיו כהנים גדולים משום שמעולם לא גילתה שערותיה אפי' בתוך כותלי ביתה. אמרה גברת בן פלת אני אמנע את כל הסיכויים שבני יהיו כהנים גדולים כדי שלאון לא יהיו טענות.

טז א. ויקח קרח. המשנה באבות אומרת איזו היא מחלוקת שלא לשי"ש מחלוקת קרח ועדתו. ויש להקשות הא קרח חלק על משה ולא על עדתו וא"כ הול"ל מחלוקת קרח ומשה. וי"ל שמצינו בסנהדרין קי שחשדוהו על אשת איש וכולם קנאו לנשותיהם ממשה. והנה קרח קיבץ את כל הסנהדרין לחייב את משה על אשת איש ואפשר לחייבו על ידי שכולם מחייבים ואחד פוטר וקרח היה הפוטר וזהו מחלוקת קרח ועדתו. דרכי דוד.

טז ב. ויקומו מלפני משה. ולהלן פסוק ג כתוב ויקהלו. י"ל דהטעם שקמו בשביל שהעלילו על משה שעבר על אשת איש. והנה מצינו ביבמות דמיתן לסמוך על קול שיוצא רק כשאין לאדם שיוצא עליו קול שונאים, וכאן הם קמו בשביל להראות שהם לא שונאים את משה ובכדי שיאמינו למה שהם אומרים על משה הם קמו מלפניו להראות אהבה. צמח דוד.

טז ב. ויקומו מלפני משה וגו' נשיאי עדה קראי מועד אנשי שם. ודרשו הז"ל (סנהדרין קי). קראי מועד שהיו יודעים לעבר שנים, ולקבוע חודשים. הטעם שהוצרך לכלוא אנשים, אומר רבי יונתן איבשיץ זצ"ל, ע"פ הגמ' שם, שבאותו הזמן שקרח התוכח עם משה, באו השמש והירח לפני הקב"ה וא"ל אם אתה לא דואג ששמה ינצח אנו לא נעשה מלאכתנו. וקשה מה הם התערבו על ריב לא להם? אלא י"ל דידוע שבשעת בריאתה אמרה הלבנה לקב"ה, אין 2 מלכים שמשמשים בכתב 1, א"ל הקב"ה לכי ומעט צמך. ולפ"ז הכל מובן, טענת קרח הייתה שלא צריך להסתפק במנהיג 1 לדור, אפשר גם 2, ומה תשאל, הרי השמש לא יכולה בידוד עם הירח דהרי ישראל קובעים לפי שנת הלבנה, ועכו"ם לשנת החמה, ענה קרח, אמנם בירח מונים את החודשים, אבל בשמש מעברים את השנים, וא"כ גם בישראל יכולים לשלוט 2 מלכים. ומתורץ למה השמש והירח התערבו במריבה כי הירח טענה שאם קרח צודק שיחזירו אותה לגדולתה. וגם מובן מה הטעם שקרח הביא בקיאים בעיבור ובקביעת החודש.

טז ג. כי כל העדה כולם קדושים. פרשיי (מהמדרש) כולם שמעו דברים בסיני מפי הגבורה וגו' אנכי ה'

אלוקיך. יש להקשות בשבי"מ הוצרך לומר מה שמעו וכו', ועי"ק למה נכפל כל העדה כולם? וי"ל דהנה יש להקשות מני"ל לקרח שכל העדה כולם קדושים אולי יש מי שלא קדוש, ועי"ז י"ל שכולם שמעו דברים מסיני, וזה וודאי שכולם שמעו כי אם היה חסר מכלל ישראל אפי' אחד אז לא היה אפשר לקבל את התורה כמבואר בחז"ל (ילקו"ש ישיתו רמז רפ). והטעם שאמר קרח כי כל העדה כולם הרי כבר אמר כל י"ל שמצינו בט"ז אוי"ח תקב"ג על מה שאומרים בתפילה ברי"ה מלוך על כל העולם כולו, ולמה כופלים גם כל העולם וגם כולו, כי כל יכול להיות גם רוב ולכן מוסיפים כולו לומר שכולו לגמרי בלי רוב, וזה מה שאמר קרח כל העדה כולה ואין אחד שלא. בנין אריאל.

טז ד. וישמע משה ויפול על פניו. פרשיי במחלוקתו של קרח נתרשלו ידיו. יש להקשות למה נתרשלו ידיו משה כאן יותר מאשר בחטא העגל שהיה הרבה יותר חמור. ועי"ק וישמע משה מה הוא שמע? וי"ל דהנה איתא במדרש (שמו"ר מג ר) שאחר חטא העגל אמר משה לקב"ה שעם ישראל חשבו שאנכי ה' נאמר רק לי ולא להם ולכן אל תעניש אותם, וכך הוא פייס לקב"ה. אבל כאן הם אמרו כל העדה כולם קדושים ואומר רשיי (פסוק קודם) כולם שמעו מפי הגבורה אנכי ה' ובהו ביטלו דברי משה, כי כאן כבר לא היה למשה מה לפייס לקב"ה לכן נתרשלו ידיו. זכרון שמואל.

ש. עוי"ל בטעם ששמה לא התפלל כמו בחטא העגל ואדרבה היה לו למחול על כבודו כי הוא עניו מכל אדם? וי"ל דמבואר בסוטה כה שזקן ממרא שרצו ב"ד למחול לו אין מוחלים לו כדי שלא ירבו מחלוקות בישראל. והנה כאן כתב רש"י ויפול על פניו מפני המחלוקת, וזה הטעם שמבואר דאינו יכול למחול כדי שלא ירבו מחלוקות בישראל. פרי עץ חיים.

טז ה. בוקר ויודע ה' את אשר לו. רבים נתקשו למה אמר שימתינו עד הבוקר? וי"ל דהנה על הפסוק אל תפן אל מנחם ביקש משה שגם חלקם בתמידי ציבור לא יתקבל לרצון והאש לא תאכלנו, והנה הרי תמיד של שחר כבר נקרב באותו היום, מה שנשאר זה תמיד של בין הארבעים שזמנו כל הלילה, וא"כ אמר משה עד הבוקר לא נוכל לדעת האם הקב"ה רוצה אותם כי עדיין לא עבר הזמן שאמור הקרבן לעלות לרצון, ורק בבוקר שנראה שלא התקבל הקרבן ולא נשרף רק אז נדע שהקב"ה לא רוצה אותם, ולכן חיכה לבוקר. כותנות אור.

טז ז. רב לכם בני לוי. איתא בסוטה יג. דמשום שאמר משה רב לכם בני לוי, ע"כ נאמר לו רב לך על תוסף דבר אלי עוד בדבר הזה ונמנע ממנו להיכנס לארץ. וקשה במה חטא שכאמר להם רב לכם בני לוי? ועוד מה המידה כנגד מידה כאן? וי"ל ע"פ המדרש שאמר משה רב לכם בני לוי, היינו שגדולת הלווים חשובה מכהנים, והנה אמרו חז"ל שבשביל ששמה סירב בסנה שבעה ימים ללכת בשליחותו של הקב"ה הוא נענש, ומה עונשו? חד אמר שהוא רדוי לכהונה ואז הקב"ה הוריד לו את הכהונה, וחד אמר שהיה ראויה שהוא יכנס את בני"ל לארץ וכעת הוא נענש שלא יכניס. ולפ"ז י"ל כיוון ששמה טען רב לכם בני לוי היינו שלוי יותר חשוב מכהונה, ע"כ מה ששמה לא קיבל כהונה זה לא עונש, א"כ העונש חייב להיות שהוא יימנע מלהיכנס לארץ.

טז יא. ואהרן כי הוא כי תלינו עליו. יש לומר שמרומא וכו' דהנה דעירובין סה: ששם כתוב דבני דברים אדם ניכר בכוסו בכיסו ובכעסו. והנה אהרן א"י לבוהנו בכוסו כי כהן אסור ביי, ובכיסו נמי א"י לבדקו כי נאמר בהלכה (יומא יח). גדלחו משל אחיו והיינו שהוא צריך להיות עשיר, ובמה כן ניתן לבדקו, בכעסו, ועי"ז נאמר ואהרן מה הוא, איך יודעים מה אהרן כי תלינו עליו כשתכעסו אותו אז תגלו מה הוא. רבי מאיר אריק.

טז יב. וישלח משה לקרא לדתן ולאבירים. וברשיי מכאן שאין מחזיקים במחלוקת, שהיה משה מחזר אחריהם להשלימם בדברי שלום. וצריך להבין וודאי שאין מחזיקים במחלוקת ומה צריך ברוח לזה, ועוד הא משה עשה מעבר לכך, הוא ניסה לפייס והול"ל רק דיש לחזר אחר בעלי מחלוקת לשלום. וי"ל, אומר החת"ס, דהנה דתן ואבירים מצינו ג"פ שהוחזקו לבעלי מחלוקת, הראשון בהריגת המצרי שמת ב די. השני שמת ה כא הבאשתם את ריחוו, והשלישי כאן אצל קרח, וכיוון שיש להם חזקה של בעלי מחלוקת היה צד ששמה לא יצטרך לחזר אחריהם, כי הם כבר הוחזקו כבעלי מחלוקת, קמ"ל שאין חזקה להיות

פרשת קרח תשפ"ב

בעל מחלוקת וזה כוונת רשיי מכאן שאין מחזיקים במחלוקת.

טז לב. ותבלע אותם. יש לדון מדוע נידונו בבליעה ולא בשריפה. וי"ל דכיון שאמרו למשה מדוע תתנשא ותתורה מעידה על משה שהיה עניו מכל האדם אשר על האדמה וכדי להענישם להיות פחות ממשה היו צריכים להורידם תחת האדמה. זר זהב.

טז לג. וירדו הם וגו' ותכס עליהם הארץ ויאבדו מתוך הקהל. הגמ' בסנהדרין קט דורשת מכאן שאין להם חלק לעולם הבא שנאמר ותכס עליהם הארץ בעוה"ז, ויאבדו מתוך הקהל לעוה"ב. ויש להקשות הא דור המדבר אין להם חלק לעולם הבא כמבואר שם בע"א ומדוע צריך פסוק מיוחד לעדת קרח בזה הא היו בכלל דור המדבר. וי"ל דהטעם שאין לדור המדבר חלק לעוה"ב הוא משום חטא המרגלים כדכתיב במדבר הזה יתמו ושם ימותו שנאמר בחטא המרגלים, ושבת לוי לא היו בככל זה כי משבת לוי לא היה מרגל, וקרח שהיה משבת לוי הוזקק לפסוק מיוחד שאין לו חלק לעוה"ב. מבט הבעש"ט. ולפ"ז נמי י"ל מה שכתב רשיי בתחילת הפרשה קרח שפיקח היה מה ראה לשטות זו, ולמה לא הקשה על שאר 250 ראשי סנהדראות? אלא י"ל שכולם נגזר עליהם מיתה במדבר אז אין להם הרבה מה להפסיד ואולי ירוויחו במחלוקת. אבל קרח שהיה משבת לוי וכנ"ל מה ראה לשטות זו.

יז ו. ויולנו כל עדת ישראל על משה ואהרן ויאמרו אתם המיתם את קהל ה'. ויהי בהקהל העדה...ויפנו אל אהל מועד והנה כסהו הענן... וירא כבוד ה'. שתי קושיות נראות כאן, מה היה הצד של עם ישראל ששמה הרג את קרח ועדתו, האם הם לא ראו איך הם מתו? ועי"ק מה זה ההמשך, ויפנו אל אהל מועד? וי"ל, אומר החת"ס, דטענת עם ישראל היתה, שבגלל שלא מחלתם לקרח ועדתו הם מתו. והנה איתא בגמ' שבת קמ"ט: כל שחברו נענש על ידו אין מכניסים אותו במחיצתו של הקב"ה, והם העונש של קרח היה בגלל לא היה נראה כבוד ה' באהל מועד... ולכן מיד הם נכנסו לאהל מועד להראות קבל עם ועולם שהעונש לא היה בגלל חוסר המחילה שלהם. ומובן ג"כ למה הוצרך שמה אהרן יפרח וזה יהיה לאות וסימן כי בו בחר ה', הא בלא"ה כבר ראו כולם שהי' בחר בו מזה שקרח ועדתו בלעו. ולני"ל י"ל שהיה צד שאהרן גרם למיתתם וא"כ אינו בדין שיעבוד וזה הקמ"ל בפריחת מטה אהרן.

יז יא. ויאמר משה אל אהרן וגו' והולך מהרה את העדה וכפר עליהם כי יצא הקצף. קשה למה הוצרך ללכת בנייהם ולא מהספיף שיקטיר את הקטורת במקומו? וי"ל דהנה הרמב"ן כתב דלאחר חטא קרח ועדתו כתוב הרומם מתוך העדה שהקב"ה אמר למשה שיבדיל עצמו מהעדה ורק אח"כ יכלה אותם, אף שהקב"ה יכול להבחין ולהרוג את הרשעים גם כשהם מעורבים בין הצדיקים זה משום שרצה לכבד את הצדיקים למען ידעו שכל זמן שהם עמהם לא תבוא המגפה שם כי אין הדבר לכבודם של צדיקים לעמוד בין המתים חיים. וא"כ לפ"ז מובן למה אהרן הלך בתוך העדה בשביל להיות בטוח שהמגיפה תעצר כי הקב"ה חס על כבודו ולא יעמידו עם המתים, וכך היה ויעמוד בין המתים והחיים ותעצר המגיפה. ראיית.

יח טו. כל פטר רחם לכל בשר אשר יקריבו לה' וגו' אך פדה תפדה את בכור האדם ואת בכור בהמה הטמאה תפדה. יש לעיין מדוע אצל האדם נכפל פעמיים ענין הפדיון פדה תפדה, ואילו בבכור בהמה נאמר רק פעם אחת תפדה. וי"ל דמבואר בסופ"ק בכורות דאם הפריש בכור בהמה טמאה ונאבד אינו חייב באחריותו, אבל בכור אדם, אם הפריש ונאבד חייב באחריותו. ולפיכך בבכור אדם נאמר פדה תפדה דפעמים צריך אתה לפדות פדיון אחר פדיון, אבל בבהמה טמאה לא נאמר אלא פ"א, כי לעולם א"צ יותר מפדיון אחד. לוח ארז.

יח כז - כח. ונחשב לכם תרומתכם וגו' כן תרימו גם אתם. איתא בשו"ת מהרי"ט דהפרשת תרומה הוא מילי, והנה מילי לא ממסרין לשליח, והטעם שמהה שליוות בתרומה הוא משום שתרומה איתא במחשבה, וא"כ י"ל בכוונת הפסוק ונחשב לכם תרומתכם ומשום הא כן תרימו גם אתם וי'ס' לרבות שלוחכם. ויובן גם מה הכוונה כן תרימו גם אתם, שלכאורה המילה כן מיותרת ולפ"ז שאמרנו א"ש שהכוונה בגלל שנחשב לכם תרומתכם לכן תרימו ע"י שליח. חלק הובא בחת"ס.

בגנות הכבוד

קרח היפס כבוד וזה מה שגרם לו לריב עם משה ולהישאר לדיראון עולם ולמרות שידע שע"י הוויכוח עם משה הוא ימות כמו שכותב רש"י, בכ"ד שבביל הכבוד שלו הוא הסכים ללכת עד הסוף, כי הרדיפה אחר הכבוד היא מידה מגונה מאוד, שהאדם מוכן להתבזות בשבילה בצורה נוראית והוא עוד חושב שהוא מתכבד. כתב המסילת ישרים פרק יא. יתרה עליה חמדת הכבוד כי כבר היא אפשר שיכבש האדם את יצרו על הממון ועל שלא ההנאות, אך הכבוד הוא הדוחק, כי אי אפשר לו לסבול ולראות את עצמו פחות מחבריו, ועל דבר זה נשאל רבנים ונאבדו. כללו של דבר, הכבוד הוא הדוחק את לב האדם יותר מכל התשוקות והחמדות שבועלם. ולולי זה, כבר היה האדם מותרצה לאכול מה שיואכל, ללבוש מה שיכסה ערותו, ולשכון בבית שתסתירנו מן הפגעים והיתה פרנסתו קלה עליו ולא היה צריך להתיעג להעשיר כלל, אלא שבלבתי ראות עצמו שפל ופחות מערעו מכניס עצמו בעובי הקורה הזאת ואין קץ לכל עמלו. והזהירונו רבותינו אל תבקש גדולה ואל תחמוד כבוד. כמה הם שמתענים ברעב וישפילו ולא עצמם להתפרנס מן הצדקה ולא יתעסקו במלאכה שלא תהיה מכובדת בעינינו מיראתם מן ימעת כבודם. ויותר ירצו בבטלה המביאה לידי שעמום ולידי זימה ולידי גול ולידי כל גופי עברות שלא להשפיל מעלתם ולהבזות כבודם המדומה. כלל הדברים, הכבוד הוא מן המכשולות היותר גדולים אשר לאדם. ואי אפשר לו להיות עבד נאמן לקונו כל זמן שהוא חס על כבוד עצמו. והכבוד האמיתי אינו אלא ידיעת התורה באמת. וזולתה אינו אלא כבוד מדומה וכוזב, הבל ואין בו מועיל. וראוי הנקי להנקות ולהטהר ממנו טהרה גמורה, אז יצליח.

ובפלא יועץ ערך כבוד. הרודף אחר הכבוד כל ימיו מכוונים שכל מעשיו ותחפו ורצונו שיכבדוהו והוא יגע להעשיר ומרבה בהוצאות מענין הכבוד ואם באיזה פעם לא יכבדוהו או יעשו לו דבר שלפי דעתו אינו לפי כבודו או שהוא זולו בכבודו בשרו עליו יאכא ואם יוכל יעשה קטטה ומריבה ואש להבת המחלוקת עולה עד על השמימי וכל המחלוקות שהולט אינם אלא מחמת הגאווה שרוצה לעלות בגאותו שחקים וסובר כי לו נאה ולו יאה הכבוד ושבדור לא ישוב ריקם ולמי שמולד בכבודו ואינו שומע בקול דברו נוקם ונוטר כנחש וכל רעה שיוכל לעשות עמו עושה ואם לא יוכל לעשות לו דבר עכ"פ מתרעם עליו ויבוא את אחיו בלבבו ושנאתו שמורה נצח יראה וכעס ושינוי יחרוק ונמש על אשר יוכל שעות דבר עד אשר ירד אבל ביוגן שאולה זהו עונשו בעולם הזה ולעולם הבא ע"כ כמה וכמה. וראוי לאדם לברוח מן הכבוד כבודו מן האש כי אש היא עד אבדון תאכל, ויחשוב ויאמר מה אני ומה חיי טפה סרוחה עפר ואפר רמה ותולעה כלי מלא צואה בושח וכלימה ותחנן מה דבר שאין בו ממש ומה יתן לי ומה יוסף אם יכבדוני אנשים שכמותי או אם יבזונו אני והם הבל בעלם. וידיעתי דברי רבי חיים מולאזין שעל הכבוד מורידים בשכר בעה"ב יותר מכל הגאות. וכע"ז מובא בספר חסידים. **אמר הבעל שם טוב:** כאשר מוכדים היה האדם בעולם הזה, מיד מפשטשים במעשיו בעולם העליון לבדוק האם אכן ראוי הינו לאותו כבוד שחולקים לו, ואם חס ושולם הוא אינו ראוי לכך, אזי הכבוד נחפז עברו לרועץ. **מספר** שבוברנא התלמיד לעולמו אחד מנכנדי ועשירי העיר שירד מנכסיו ותרורשע עד כדי ככר לחם. בני העיר שליווהו היו מתייפחים ומקוננים: "האיש לא מת מרעב! אלא מן הכבוד", שאילוי היה מתגבר, והיה מבין לנפשו שהעל הכבוד שלא יגונה והיה פשוט יד לא היה מת רעב. **האדם** לחזק את עצמו באמת האמיתית, שכל כוחותי, וכל מעשי, וכל כישורי, הכל זה מהקב"ה. וכמו שכותב החי'י עולם משל לעני ששאל בגד לכמה שעות מעשיר, והגיע לחתונה, הוא לא חושב להתגאות בבגד הזה.

וידוע שגדולי ישראל ברחו מהכבוד כמו מפני האש ונביא להלן כמה סיפורים כמה גדולי ישראל פחדו וברחו מהכבוד:

כשביקר הרעק"א בעיר וורשא יצאו לקראתו כל גדולי העיר ותושביה, וחלקו לו כבוד רב. הוא התכוון במרכבה ובכה בכי רב. שאלו אותו מדוע הוא בוכה, והוא השיב: נוכח אני לדעת, כל הדור כל כך יתום מתלמידים חכמים, עד שמחשיבים אותי לתלמיד חכם וחולקים לי כבוד גדול כזה, אך אני הניו דבור תלמיד חכמים, הרי הניו ידיעים שאני ראוי שיכבדוני. כשיצא מוורשא לחזור לביתו, שלח מכתב לחתנו בעל החתם סופר, ובו כותב בין השאר: לרוב הכבוד וההדר אשר עשו לי בני וורשא, ראיתי פני ירע לי. את הודותי לה' נוסע אנכי לביתי, ומשנה לא זזה ממקומה ימאד מאד הניו שפל רוח'.

שמו של בעל הנתיבות היה מפורסם בכל קצווי תבל. ובכל עיר או עירה היה הוא בם, היו עורכים לו קבלת פנים בהמון עם. אולם הוא סלד מכל הכבוד והפרסום, ונהג בכל מקום בוואו להעלים את שמו מן הבריות. ומסופר, שפעם נדמן לו לעבור בעיר סוכטשוב, ומכיון שלא רצה שאנשי העיר יחלקו לו כבוד, מה עשה? ירד מן העגלה כבדת דרך לפני כניסתו לעיר והלך ברגל. בדרך פגשו בו המוני אנשים אשר יצאו מן העיר לקראתו כי ידעו שהוא עומד לבוא לעיר. האנשים שלא הכירוהו וחסבוהו לסתם עובר אורח, ושאלוהו אם ראה עגלה ובה בעל הנתיבות! השיב להם כי אמנם ראה עגלה (כלומר עגלה ריקה). האנשים המשיכו

מאמרי מוסר וסיפורים מענייני הפרשה

ללכת לקראת העגלה, והוא בא העירה. בחנות הראשונה שנודמנה לו ביקש לקנות טבק לעישון. אולם החנונית עמדה לסגור את חנותה, באומרה, שהיא ממחרת לקראת בעל הנתיבות ואין לה פנאי למכור עכשיו טבק. משם המשיך ועבר את העיר כולה, ובהגיעו לקצה העיר ראה חנות וכנס לקנות. ראהו בעל החנות והכירו כי היה לפנים מתלמידיו בישיבה בליסא, ורץ להודיע בעיר על בואו. בינתיים חמק הריו ויצא מהעיר כשכל אנשי העיר מקטן ועד גדול רצים אחריו להשיגו.

סיפרו עדי ראיה, שבשמחת בית השואבה שהשתתף בה רבי יצחק בלאור והיו מרימים אותו על כסא ורקדו ושרו לפניו "צדיק כתמר יפרח" וכדו', ראו אך ששפתיו מרחשות וכשהטו זאנם לשמוע, שמעו איך ששר לעצמו באתו ונגון ששרו לפניו, אך במילים אחרות, והן: סחבו את הנבילה, סחבו את הנבילה (ע"פ תולדותיו המובאים בריש הספר "כוכבי אור").

כמו"ב סיפר רבי חנינא שיף: כל פעם כאשר חלקו לאדמו"ר מגור בעל הבית ישראל כבוד, היה מפזם לעצמו: ונפשי כעפר לכל תהיה, או חזר על מאמר הז"ל סוף האדם למות. וכן **סיפר רבי מיכל יהודה ליפקוביץ:** אצל המשמש רבי יחזקאל וינשטיין, כשהיו שרים לו הנה צונק משמש ואומר: אתם מזיקים לי! וזה לא היה סתם גוזמא וסתם ביטוי. וכע"ז היה אצל **רבי אליהו לויפאן** לפני שהיה יוצא מביתו לישיבה היה משקן את הפסוק ולא תביא תועבה אל ביתך. והסבה למקורביה הסיבה לכך: עוד מעט אבס לישיבה, יקומו התלמידים לכבודי, אעלה למקומי במזרח, ימתינו עלי בקריאת שמע ושמונה עשרה, והרי הכתוב מכנה את הגאוותן ובעל הכבוד יתועבת ה' כל גבה לב'.

סיפר רבי שלמה וולבה: בחור מקלע הקפיד שהבחורים לא יקומו לפניו. פעם הגיע בעוד חשד, וכשכנס הסבא, הבחור קם. מיד יצא הסבא מבית המדרש ולמד מוסר במשך שעה; הוא הרגיש שזה מזיק לו.

החפץ חיים התנהג כשפל שבשפלים. ובהקדמה לספרו לקוטי הכותב הוא כותב כך: אנכי הפעוט והשפל שבטל אנכי באחד מאלף אלפים נגד הגאונים הראשונים. אנכי רק כשמש קטן בבית המדרש המביא ספרי הר"רי" והרמב"ם על השולחן למדוד בהם אין אנו נגד בני ענקים אלא רק כנמלים קטנים הרחושים על הארץ לגמרא ולסברא. היה הח"ח משתדל בכל הדרכים לברוח מהכבוד. לא הסכים מעודו לקבל איזו נשיאות או לעמוד בראש איזה מפעל או כבוד. אף בישיבתו לא ניכרה כלל ראשותו. הוא נהג בה אומדן העומד כאילו מבחון, והיה מדגיש תמיד שאיננו ראוי לכך. כשהיה נכנס לישיבה היה רץ מהר שלא ירגישו בו ולא יקומו מפניו. בימי החגים כשהחזוהו בישיבה היתה מגיעה לשיאה והלכו רקדו וזעהו. גם פניו הציגוהו משמחה. אבל הוא לא השתבל בעיגולים ובריקודים ועמד מהצד, וכשהיו מזמינים אותו להשתתף היה משיב: מה אני כאן? אינני כדאי לרקוד בישיבה. פעם בעת התלבחות השמחה, הרימו התלמידים את ראשי הישיבה למעלה לאות כבוד והערצה כנהוג. בחור אחד הרהיב עוז, והרים גם את החפץ חיים. החפץ חיים הקפיד מאד על זה וזער בבחור. **בעת שהחפץ חיים החל לעסוק בצרכי ציבור** ליווים פעולות גדולות, השתדל לא להבלט את אישיותו בפומבי, והתחכם להדק לצדדים ולהסתתר מאחורי גבם של אחרים, הוא לא הסכים מרצון לשבת בראש אסיפה, לתפוח אותה ולהופיע בתור מנהיג, ובחר תמיד להיות מהאחרונים. ואף בעת זקנותו היה מתרחק מזה בתכסיים שונים. כשהיו מפצירים בו, היה טוען: בהיותי צעיר כבן שלושים, לא פרסמתי את שמי על ספרי, כדי להתרחק מן הכבוד, וכעת הנכנס מכתרימי אותי לעת זקנה שארדוף אחר הכבוד. סיפר רבי לייב בני של החפץ חיים, שפעם נשאל החי"ח אצ"ל אי צ"ע נדמה לו בניינו עצמו כאשר מוכדים אותו ונושאים את כסאו על כפיים. והוא ענה ואמר: "כדרך של רע"ז... בעת משעותיו של החפץ חיים לעיר פולניה בניינו המגבית לטובת "יועד הישיבות", לא יכול היה להשתמש מקבלות הפנים, ובכל מקום היו עורכים לו כבוד רב, ונושאים אותו על כפיים, החפץ חיים סבל מזה סבל רב, והיה אומר, שרק בגלל החוקת הישיבות הוא מקבל עליו את הסיורים האלה.

בספר 'תנועת המוסר' על רבי אהרן בקשת שהיה נואם בחסד עליון, וכל מתיי שסיים נואמו התחמק ועלם מעיני הקהל בכדי שלא יחלקו לו כבוד. פעם הוזמנו רבי אהרן ובעל החפץ חיים' לעצרת גדולה שהוכרזה למען חיוק טהרת המשפחה. המונים צבאו על פתחי האולם לראות את הרבנים החשובים. בסיום העצרת ניסה רבי אהרן להחזיק במנהגו ולברוח מן הכבוד שיחלקו לו, אולם הפעם לא הצליח. ידע החפץ חיים' מה שדברו רבי אהרן לעשות, והכין את עצמו מקודם. תפסו בידו והחזיקו, וכך יצאו שני הגדולים יחד מהאולם. כבודו רצה שרק אני אסבול מכבוד ואיעניש על כך? הפטיר החפץ חיים', יקבל נא כבודו את מחציתו ונתחלק.

על רבי חיים מצאנז מסופר כשביקר בעיר טרנוב חלקו לו כבוד מלכים. הדבר כאב לו מאוד וזוה הוא פנה לבנו רבי יצחקאל וא"ל, אתה יודע למה אני זומה? לגרל ששרח והולכים להוריד לו דגרותיני אך לע"פ הוא הולך עם כל הדרות. איזה הרגשה רעה יש לו שחולקים לו כבוד וזה רק גורם לו בחילה כי הוא יודע שבאמת אין לו כלום.

כשהגיע רבי ברוך בער לארצות הברית במסעו למען ישיבתו בקמניץ. אחד מתלמידיו אירגן לכבודו ידניר,

ובמעמד כל הנדיבים שהתאספו, התחיל אותו תלמיד להציג בפני הקהל את תארו של רבי ברוך בער, את גדלות התורה שלו, ואת צדקותו המופלגת. כששמע זאת רבי ברוך בער התחיל להראות סימנים של חוסר סבלנות, וכי בענותותו הרבה לא מסוגל היה לשמוע את כל שפע דברי התהילה והשבח שהרעיפו עליו, ועם כל רגע שעבר נטרדה מנחתו יותר ויותר, עד כי פנה בקול לנאום: שקר הוא, אינו אמת, אין הנואם דובר נכונה. התלמיד כופף מיד את עצמו ולחש לאוזן רבו: רבי, אלה העצות המוקירקה כדי לאסוף כספים ולהתרים את הקהל למען הישיבה, וכאן באמריקה מוכרחים לדבר בשפה הזו, כי אחרת לא שום סיכויים להצליח לברר כזה, וככל שירבו התהילות והשבחים כך יגדלו הסכומים שיתרמו. שמע זאת רבי ברוך בער, והניע בידו בתנועת ביטול, באומר: טוב, דבר, אבל הוא תפס בקצות שרווליו וחיפה בהם על שתי אזניו כדי ששוב לא ישמע את דבריו השבח והתהילה. וכך המשיך לשבת עד לגמר הנואם של תלמידו. מחזה זה חזר ונשנה בערב נוסף שערכו לכבודו, ולאחר גמר המסיבה, כשהלך עם תלמידו לאכסנייתו, דיבר בהתמרמרות רבה על הגורל המר שנפל בחלקו, שכן מרעפים עליו שובחים בלי גבול. כשהגיעו לאכסניה, דאג בעל הבית להזוהיר מראש, לבל יאכל מהדגים שהוגשו לשולחן, שכן הוא חושש שאינם טריים כל כך והם עלולים לגרום לו להרעלת קיבה. אך רבי ברוך בער לא עם לדברים הללו ולאכל מן הדגים. לאחר סיום הסעודה נכנס לחדר שהכינו לו מבעוד מועד, וככל יתר בני הבית אף הוא עלה על יצועו לנוח את מנתת הלילה, אך כעבור זמן מסוים, שכל בני הבית כבר נמו את שנתם, התעורר לפתע בעלבת בשומעו קול של הקאה, והוא התקרב לדלת חדרו של רבי ברוך בער, ומיד התחנן לו, כי האורח הדגול הוא במקיא. בראותו כך נכנס אליו בחדרה האורמו לו: הלא הזהרתי את הרב לבל יאכל מלוי אלה. אלא שרבי ברוך בער ענהו: כלום אתם חושבים שאני מקיא בגלל הדגים? לא מינה ולא מקצתיה. אני מקיא מכיוון שמעי התחילו להתחפר בקרי מחמת בחילה ווגעול מרוב השבחים והתהילות שהמטירו עלי בימיי האחרונים, עד כי השני רצון להקיא בגלל זה. פעם כשחזר מאמריקה, שם פעל לטובת הישיבה, דיבר לפני תלמידיו דברי חיזוק, ובין השאר אמר: יש לי את הזכות לתבוע ממכם, היו לי שם בזיונות וסבלתי עבורכם נורא, שכל מקום שהגעתי נתנו לי כבוד.

באחת האסימות למען חיזוק הדת, שנוכח בה רבי אלחנן וסרמן, אמר הנואם: יהודי ברונביץ! הידעתם מי שריו בתוככם? הידעתם את ר' אלחנן מי הוא? המשיך לתאר את אישיותו. כשחלה הוציא את ארבעת המילים "הידעתם מי שריו בתוככם", מיד נשא רבי אלחנן את רגליו ונמלט מבית הכנסת כאדם הבורח מפני הדליקה.

סיפר רבי לוי רבינוביץ בעל מעדני השולחן: הזמנתי את רבי מששון אהרן פולנסקי מטעפליק לסדר קידושין בחתונת אחי. בעת החופה התברר שהצד השני הזמין את הגאון רבי ישראל מינצברג לסידור קידושין. מיד יותר הרב מטעפליק על הכיבוד נתנו לרבי שו"ת. לאחר החופה ניגשתי לפייסו, אבל הוא הרגיב: וכל מה זה הסידור קידושין? כבוד. ומה זה כבוד? כבוד שווה חתיכת בצל.

כל ימיו היה רבי שמואל ורוזבסקי בורח מפני הכבוד, והיה נזהר שלא ידבק בו ממידה זו. בהזדמנות מסוימת רקדו סביבו תלמידים, הוא פנה לאחד מהמקורביני ותבע שפייסקו זאת מיד. והסביר, שכבוד זה דבר מסוכן, ומעולם לא היה רגיל בזה ועלול להיזק. וכך היה כשחזר מהניחוח בארה"ב ומאות תלמידים באו לקבל את פניו, הוא התאונן שהי "צריך יהיה לשלם אחר כך על כל זה". בדומה לזה סיפר גם רבי יהודה עדס בישיבת 'קול יעקב' קיבלנו את פניו בשירה ובשמחה כיאות לתלמידים המבקלים פני שכינה, ומלבד מה שהיתה ניכרת עליו נעמדת נפש וצער שעינים כך, הנה לאחר יומיים אמר לי בישיבה תלפזנית: 'זה מאד מסוכן! אתה מעורר אצלי את רגש הכבוד, אני מעולם לא הורגלתי לקבל כבוד. כשחללה, כתב במכתב, כי חושש שחוליו הוא עונש על מה ששניתי קודם לכן שהשתתף באירוע מסוים בו עשו לו כבוד גדול, ואולי נהנה קצת מן הכבוד!'

כמה ברח רבי בן ציון אבא שאול מן הכבוד! לא הסכים שיקומו לכבודו. היה עולה לבית מדרשו וכנס דרך המרפסת, כדי לקצר את הדרך לכיוומו, ולא יטרוחו לעמוד לכבודו. פעם נעלו את הדלת, ביקשו שיכנס דרך הפתח הראשי כדי להדרו בקימת כבוד. ונקש בכח, שיפתחו, הקפיד על הנעילה. גם כשארע ונכנס בכניסה הראשית, הצטנע עירכת בי בית המדרש. שאת מקומו בתפילות לא קבע במזרח, אלא עם הציבור. גם כשהגיע לשמחות התיישב בשולחן צדדי. ואם הסכים לשבת בראש בכנסים לחיוק הדת וליקומו תלמודי תורה, בסיימו מסכתות וחוכות בתי מדרש, היה זה משום שבמודע החליט לוותר על נתיי עולם הבא למען כבוד שמים! כמה כעס וזמחה, כשהיו מקדמים פניו בשרת ימים על ימי מלך תוס"ף שנותיו כמו דור דודר. וכשלא ויתרו והמשיכו, והתשוב ונער, ראו כמה נסער.

פעם הגיע אברך מפורת יוסף לרבי מאיר אבוחצירא, אבל אותו רבי מאיר ר' אצלכם בישיבה אברך בשם בן ציון אבא שאול! ענהו האברך שהוא הראש ישיבה, מיד סיפר רבי ציון אבא שהגיע כאן אברך, שאלתי אותו לשמו! הוא אמר בן ציון אבא שאול וכששאלתי מה עושה הוא ענה אברך בפורת יוסף.. מתוך הקובץ כבוד.

דיעות חשובות וכן דברים מגדולי ישראל ערך בדרך של שו"ת

שאלה: ממה צריך לברוח מאוד? **תשובה:** מאש המחלוקת. בפרשת קרח התורה מספרת על בעל המחלוקת הראשון שהיה בעם ישראל ועל העונש הגדול במיתה הממונה שנענשו שם אפי' יונק שדים, והוזהרנו בלא מיוחד ולא תהיה כקרח ועדתו. כתוב בחז"ל שפרשה זו יפה נדרשת, כי היא נצרכת לכל דור ודור והמחלוקת פורצת בו כמו שכתוב ובני קרח לא מתו, ואומרים בשם גדולי ומאורי החסידות שהכוונה היא שבעל דור ודור הם פורצים במחלוקת חדות, וזה הכוונה שהם לא מתו. ומפורסמים דברי הרמב"ם באגרת המוסר שבה הוא כותב לבנו: אל תשקצו את פרושים במחלוקת המכלה את הגוף והנפש ועימון. וראיותי לבנים שהשחירו ומשפחות נסחפו ועיירות גדולות נתערערו וכו' לכן שאנו את המחלוקת ונוטו מפניה והתרחקו מכל אוהביה וכו' פן תספו בכל אשר להם. והשליח כותב שמחלוקת אחת דוחה מאה פרנסות. וכשאדם נמצא במחלוקת, גם אם הוא ימות הוא לא יודה בשטעותו. וידועים דברי הגר"ח שמואלבץ ששבשת מחלוקת אדם מאבד את הראש ושיקול הדעת שלו לא קיים בכלל. ולכן מחלוקת זה כל כך חמור שעדיף לבטל הלכות בשו"ע העיקר לא להגיע לידי מחלוקות. ומחלוקת לא מרויחים כלום רק יוצאים פצועים כל הצדדים, פעם הייתי עם אבי מורי בבית קברות והוא ציין בפני שאני אבחין מה סופם של כל בעלי מחלוקת, לא יצא להם מזה כלום כולם שוכבים כאבן שאין לה הפכים בבית הקברות, וכמו שכתב הגר"א באגירת זכור את הראשונים אשר לא היו לפנינו שכל האהבת ושנאתם כבר אבדה. ומספר הרב דסלר מעשה שהיה ביגונגל, עדת זאבים רעה חיפשה מזון, וימצאו נבלת חיה קטנה מושלכת בדרכם, ויקפצו עליה מבוהלים ודחופים אבל לא יכלו לאכול טרפם כי כל אחד קפץ ע"ג חברו מבלי לזוטר על נתח בשר לרעהו, וכך נשכו זה את זה וילחנו זה בזה על חתיכת נבילה עד אשר נפלו כולם פצועים על השלג מהיגיו אוגים, וחלקם הגדול ג"כ הפכו לנבלות ורק אחדים מהגיבורים שבהם הצלחיו לשים שניהם בנבלה, ולאחר רגע גם אלו הנשאים החלו להילחם כל זה ולנושך אחד את רעהו עד שאחד גנב את הנבילה וינסו כל עוד רוח חיים באפו. מסיים הרב דסלר, אותו גנב "מאושר" רץ רחוק וכל הדרך מלא דם זב מגופו ומפצעיו, ושאר הזאבים רובם מתו על קידוש הנבילה והשאר היו מדממים ופצועים אנוש ומה הועילו במלחמתם. זה בעלי מחלוקת שגם המנצח יוצא חבול ומחובל. וכבר אמר פעם רבי אליעזר יהודה פינקל זצ"ל לאיזה ישיבה שהיה בה מחלוקת גדולה וז"ל: כל בעלי מחלוקת מתו במיתה משוננת. ורבי שלמה מזוועיל היה אומר שבעלי מחלוקות אין להם מנוחה בעולם העליון, ורבי חיים קניבסקי מביא את הסיפור שהיה עם החזו"א שנשמה מיוסרת הגיעה אליו לבקש תיקון לשמטה הדומה והסכיבה לכך היא שהא הרהב במחלוקת במקום מגורי החזו"א בצעירותו, ויש ע"כ מכתב באגרות חזו"א שהוא מציין שם בקצרה על הנשמה המיוסרת שהגיעה לבקש תיקון לנפש עיייש. וזאת מלבד זה שאנו רואים את אלו הבעלי מחלוקות איך אין להם שלווה הנפש בעולם הזה ועם עוברים מצרה לצרה, והאחרונות קשות מהראשונות, אז שומה עלינו לברוח כמה שיותר מהמחלוקות, כדי שנרויח גם בזה וגם בא. ומחלוקת לשם שמים הכוונה שחוף מהויכוח מהעניין עליו מתווכחים, בשאר העניינים הם ממששכים לאהוב ולכבד זה את זה, והוא לא משולחם וחס להילחם כל הזמן עם השני, ובמחלוקת לשי"ש כל העת רק גידול הצד שלו ולא תילוצץ וידבר נגד הצד השני ורק אז הוא מחלוקת לשי"ש. הרב שטינמן היה מרבה להביא מהז"ל שבשבוע של קרח הוא זמן מסוכן למחלוקת. ולכן גם מי שחלילה נכשל בעניין זה של מחלוקת, בשבוע זה יברח מזה מאוד וינסה להתעורר בגנות המחלוקת.

שאלה: מה הכיבוד הכי חשוב בספר התורה? **תשובה:** מקובל לחשוב ששלישי ושישי הם העליות החשובות, אבל בגמי במגילה לב. מבואר עשרה שקראו בתורה הגדול שבהם גולל וכתב המשני"ב דהיינו המגביה. ובחזו"א כתב שגם המגביה וגם הגולל. וכדאמר רבי יוחנן הגולל ספר תורה קיבל שכר כנגד כולם. וה"ה עניין פתיחת הארון הוא עניין גדול ע"פ קבלה ומעלתו גדולה ביותר.

שאלה: איזה פסקים מאדם בן דורינו רבי חיים קניבסקי מזכיר הרבה בספריו למרות שלא היה מתלמידי החזו"א? **תשובה:** רבי חיים קניבסקי כידוע אחז מהחזו"א כרבו המובהק ומי שלא ענה כפסקי החזו"א רבי חיים לא הזכירו מלבד מה שהוא מרבה להביא מפסקי חמיו הרב אלישיב שהיה נוהר מאוד בכבודו. וזכרנו שתמיד התבטל אליו כעבדא כלפיה מריה, ממש באימה ובריאה ובבתינו תמיד ששאלנו שאלה בהלכה היה אומר לו תשאלו את סבא מירושלים, והיה מרבה לעלות לירושלים לבקרו בכבוד בלתי רגיל, וקיים דברי חז"ל חיים אדם בכבוד חמיו. כמו"כ בדרך אמונה מופיע רבות מספרי רבי שלמה זלמן מספריו על מצוות התלויות בארץ.

שאלה: אדם מתפלל ומתפלל ולא נענה, מה עם התפילות שלו? **תשובה:** כל תפילה שאדם מתפלל היא מתקבלת, אין תפילה ששבה ריקם ויש תפילות שמועילות לדברים אחרים ויש לאחר זמן אבל צריך לדעת שכל מה שהתפללת נשאר. בדרך כלל זה מתקבל על מה שהתפללת אך לפעמים בחשבונות שונים שיש להקב"ה הוא לא רוצה לתת למה שהתפללת אז הוא מעביר את התפילה לעניין אחר.

שאלה: השבוע הסתיימה שנה לכהונת הממשלה הרעה, במה היא הייתה גרוועה ליהדות? **תשובה:** ידוע ששרי הממשלה הנוכחית כל דבר שריח יהדות נודף ממנו או שיכול לסייע לציבור החרדי הם השתדלו להכעיס בכל הכוח. מנסים בכל דרך לפרוץ את חומות הקדושה והשבת, הרס הזהות היהודית במדינה. על גזירות הממשלה נגד היהדות והחרדים אפשר לכתוב מגילה בפני עצמה. בהיבט הכלכלי: עם השתייה המתוקה, מס ביורמן על כלים חד פמסיים, ייקור התחבורה הציבורית. כמו"כ הרס הכשרות, מינוי רבני ערים המקורבים לרפורמים, מינויים לא מתאימים במועצות הדתיות. ברוח החרדי: המלחמה על ביטול הקומה הכשרה, חוק גיוס. וזה רק התמצית. הדברים הגדולים, הגניעה נשק יום-יום, שעה-שעה.

שאלה: מה הסיפור שהיה עם יוסלה שוחמכר? **תשובה:** לפני שישים שנה כל מדינת ישראל רעשה וגעשה סביב הפרשה של יוסלה שוחמכר, הייתה אז הסתה נוראית נגד כל הציבור החרדי כאן בארץ. הסיפור היה כך ילד יהודי שהוריו הביאו אותו לסבו עקב מצבם הכלכלי הקשה, וכשבקשו את הילד בחזרה ההורים נעשו חילונים והסב לא רצה להחזירו להוריו עקב חששו שהוא ייד מחדרך במשך אותשים ארוכים הוא הסתגר בבתי ירודים חרדים בני ברק ירושלים קוממיות בין השאר הוא גר תקופה בביתו של הסטיפלער שהביא אותו לבית הכנסת לדרמן להתפלל לאחמ"ה הבריתו אותו לאר"ה. חודשים ארוכים חלפו ולמשטרה אל היה קצה חוט של מידע היכן נמצא יוסלה. חוקרי המשטרה הפכו כל אבן והגיעו לכל מקום שבו ניתן היה לדעתם לדלות בדל של מידע. משחלפו חודשים ויוסלה לא אות, הפרשה עוררה מתחים בין הציבור החילוני לציבור הדתי. הסבא כבר לא ידע היכן נמצא הילד והוא שלח מכתבים שהוא מעוניין שהילד יחזור להוריו, לאחר שמאמצי המשטרה לאתר את הילד נכשלו והפרשה צברה תשומת לב ציבורית רבה מאוד, הטיל ראש-הממשלה על ראש "המוסד" לאתר את יוסלה. לבסוף נמצא יוסלה אצל משפחת גרטנר, מחסידי סאטמר, ברובע ברוקלין בניו-יורק. בפגישה בין יוסלה לאמו שנתכרה בניו יורק, התכבר הילד לאמו, וטען ששמו יעקל גרטנר. אך לאחר שהראתה לו תמונות מילדותו, נאמו לשוב לחיפה. הילד טש את דרך האבות והלך לבית הוריו החילוניים. והיום לצערינו אין הוא מנהל אורח חיים בדרך שהנחיל לו סבו.

שאלה: האם היה עוד מקרה שהאדמה פתחה את פיה ומתו כל הישובים עם מלבד מעשה קרח? **תשובה:** לפני מאות שנים, בתקופת הרמ"א, אירע מעשה נורא של בליעה באדמה. אנשים שהמרו את פיו הקדוש של הרמ"א וערכו תהונה סמוך לכניסת שבת קודש, לאחר שגזר שלא לערוך חתונות בעין אלו מפני חשש לחילולי שבת תמורים, ולאחר שסירבו לשמוע להוראתו למרות שיצא אליהם והתריע בפניהם, פתחה לפתע האדמה את פיה בלעה אותם, כפי שמסופר בפנסקי הקהילה בקרקוב. עד היום, מקום בליעת האדמה בסמוך לבית מדרשו של הרמ"א מגודר בגדר ברזל שחורה, מעוטרת במגן דוד.

שאלה: אדם הוקק ליעוץ האם חייב להתייעץ דווקא עם אדם פס או שיכול להתייעץ עם סתם אדם? **תשובה:** בכל עניין ששאל זקוק ליעוץ עיקר הבעיה היא נגינות, לך יש אינטרס כד צד מסויים או לעשות משום שאתה נוגע, לכן טוב לשאול כל אדם שפשוט אין לו נגיעות ותשובה בלי

נגיעות היא התשובה הטובה ביותר, והיעוץ שלו זה יעוץ הכי נקי.

שאלה: בימים אלו נהיה יותר ויותר חם. אנשים יושבים יותר בבית במזגנים בשביל לא לעבור מהחום, מה עלינו לזכור בימים אלו למען נשמור על ליבראיותינו? **תשובה:** היות ובקיש פחות הולכים והגוף נו יותר במזגנים. יש לזכור את דברי הרמב"ם בהלכות דעות שככת יוכל מי שהוא יושב לבטח ואינו מתעמל וכו' אפי' אכל מאכלות טובים ושמר על עצמו ע"פ הרפואה כל ימיו יהיו מלאכותים וכוחו תשעי'. א"כ גם בזמני הקיש שחם ואנחנו רוצים כל הזמן להיות במזגן חייבים להפגיל את הגוף בהליכות או בהתעמלות ולא לוותר. אסור לתת לגוף לנוח יותר מידי כי אז כוחו יהיה תשוש וכל ימיו מלאכותים.

שאלה: אדם שלאשתו יש סיפוק רב במקום עבודתה, האם זה מספיק לה כתחליף לסיפוק האב מתוך המשפחה? **תשובה:** גם מי שפיתחה קריירה הכי גדולה והיא מלכת העולם בתחום שלה, אין עיקר הכוח הזיה מקבלת מגב ומילה טובה של בעלה ואין שום גורם בעולם שיכול לתת את התמיכה הרדושה לה מלבד בעלה, וסיפוק חיצוני הכי גדול שיש לא מהווה חלופה לשותפות ולהערכה מבן הזוג.

שאלה: תמיד אומרים על לתת מעצורים לילד. האם אנו מחוייבים לא להתייחס לתינוק המפונק כשכובח בלילה במשך שעות ארוכות או לא להתייחס כלל לילד שמתעקש לבכות עם איזה בגד מסויים ולא הוא לא הולך ללימודים? **תשובה:** ברור שגד מחוייבים לתוך ולדחות את סיפוקי הילד או התינוק, ואם לא נעשה את זה נגרום שהילד לא יוכל להתמודד עם שום קושי בחיים, אך דבד אם נדחה לא העת את הסיפוקים המינימליים של הילד בלי גבול אז הוא יפתח חוסר אמון באנשים כי הרגילו אותו אי פעם לא לקבל את הסיפוקים הייצרים שלו. ולכן אמנם חייבים לבנות מעצורים, אך לא יותר מידי, והייתו לא לתת מיד מה שרוצה, ולא לתת הכל, יש דברים שניתן לילד, ויש דברים שנעמע ממנו זלמן מסויים, כגון לומר היום 'לא' בתקופה אך מחר ניתן לו רצונו, או התינוק שבוכה, לא לרוץ אליו כאילו נתפחד העולם, ניתן לו לבכות ואח"כ ניגש אליו. אך ההתעלמות מוחלטת יכולה להזיק לא פחות מאשר כשנותן הכל.

מדור זה יש להימנע מלקרוא בשבת: הרעיונות של השבוע: א. שבוע שבער שאלו מה עושים למנוע ריח במקרה? בעקרון יש בחנויות סופגי ריחות שונים וכן מנטרל ריח רע במקרקרר קונים בסופר זה קוביה כחולה ומועילה מאוד. אך לרבים זה לא מועיל. כמה שלחו שהרעיון הכי טוב הוא להשיפ צלחת עם פחמים (כן פחמים שעושים על האש) וזה הלושפ הכי טוב מיד פעם להחליף פחמים. **עוד רעיון ששלחו** חיסול 2 לפנתיות (אפשר יותר תלוי בעוצמת הריח) עם אבקת קפה שחור (בדוק ומנוסה מוצלח ביותר) או עם סודה לתהיה (שעמתיש אבל לא ניסיתים). **ב.** בנוגע כמה בצלים ולפור במקרה (מועיל מעט מאוד). **ג.** בנוגע לשאלה איך להוריד צבע מבגד לבן שנצבע בכביסה - אם מדובר בבגדים שאין בהם עוד צבע חוץ מלבן - מנסיון בגדים לבנים שנצבעו ממובנת אדומה בהרתחא[להשרות אותם בקערה עם מים ואקונומיקה (מומלץ לא כזאת שגפ תוקפה ואולי חדשה, זה לא יקר) לכמה שעות [לשים לב שיצית או אל כד צמר - אקונומיקה מצהיבה את הצמר ולא מלבינה]. עוד רעיון ששלחו: יש לקנות בכל צרכניה או חנות של חומרי ניקיון דפים למניעת העברת צבע בכביסה הרבה פעמים עוזר גם אחרי שהבגד נצבע. רעיון נוסף: יש טבליות של אריאל ששמים בתוף המכונה עצמה מתחת לבגדים, קונים בסופר ומבכסים והכל יורד. **ג.** בנוגע לבעיה של בקטריות במזגנים - מומלץ להשאיר את המזגן כל יום כמה דקות על אורזרר שמייבש את המערכת! אגב, בשלטים של חברת תדיראן יש אפשרות אוטומטית כזאת, שבעל כיבוי האורזרר יפעל דקה נוספת - ע"י לחיצה ארוכה על מקש FAN

התורה חסה על ממונם של ישראל: בקשות שנשאלו: **א.** רציית לבקש את עזרת הציבור איך ניתן להשיג את הפטנט שהיה נפוץ פעם לחלוצים לידו במדפסת בצורה פיראטית, ע"י הזרקה לתוך המיכל - הדבר יכול להועיל לרבים! במיוחד שלפעמים מחיר דוי קרוב למחיר המדפסת... **ב.** האם יש פיתרון לספר שנרטב והדפסים קיבלו כמין גלתי האם יש דרך ליישר אותם בחזרה. **ג.** אם אפשר לקבל געש שיעור מר של ההבדלה שנפל על החצאית למי שיש רעיון בענין נשמח תודה רבה.

הארות והערות על מדור זה משבוע שעבר: **לבשל** ביצה אחת בלבד בקומקום לתחילתו עדיף לא לעשות כן, כי אם הביצה תהיה עם דם (באופן שנאסר) נכנס לשאלת כשרות הקומקום. **לגבי** הרוק על העקיצות, אין צורך להכניס את היד הלא טהורה לפיו, אלא ירק על אצבעו.

שאלה בחושן משפט: הלווה מחברו כסף והמלווה נתן לו צ"ק. הלווה העביר את הצ"ק לאחר ובסוף הצ"ק לא נפדה, האם חייב הלווה לשלם שהרי המלווה לא נחסר אך הלווה קיבל תמורה? **תשובה:** אם הצ"ק נאבד מיד הלווה ולא גבה לכאורה הוא יחיה פטור מלשלם. אך אם הוא העביר את הצ"ק לכאורה היו כמוכרת כתובתה בטובה הנאה שחל המכירה אע"ג דמתה קודם הבעל ולא גבו לבסוף, אלא דיש לחלק דתתם אדעתא דחכי מכרה ותלוי באומדן דעת. ויש לדון בזה.

הלכות

הלכה בפרשה: כל פטר רחם לכל בשר אשר יקריבו לה' וגו' אך פדה תפדה את בכור האדם ואת בכור בהמה הטמאה תפדה. כשאדם נמצא בפדיון הבן של מי שלא יהיה, או בפדיון בכור בהמה, והיילד שלו שואל אותו למה עושים פדיון הבן, הוא מחוייב לענות לבנו עבדים היינו לפרעה במצרים כמבואר בהגדש"פ, ודין זה הוא מדאורייתא כדכתיב בשמות יג קדש לו כל בכור וגו' והיה כי ישאלך בנך לאמר מה זאת וכיו'. אמנם אין חיוב של את פתח לו שנאמר רק בליל הסדר. חוט שני שבת ח"ג עמוד רלד.

המשך הלכות שבת: הלכות בורר מתוך מנחת איש לרבי איי"ש שפירא שליט"א: **ברירת פסולת גמורה לצורך אכילה:** מותר לברור בידו את הפסולת מן האוכל כאשר רוצה לאוכלה עכשיו וזו מטרת הפרדתו אותה מן האוכל, וכגון שבורר עצמות מן הוצה שבחמין כדי לצפות את המח ומתכן כי את השומן שמעליהו, וגם נראה כמו כי שמותר לאדם לברור פסולת מתוך מאכלו כדי לתת לבהמתו לאכול עכשיו וכגון שבורר עצמות מן האוכל כדי לתת לכלבו או בורר שחת מן החיטים כדי להאכיל לפרתו, אבל יש אומרים שבכל אופן אסור לברור פסולת מתוך אוכל.

המשך הלכות שביעית הנוהגות בנופש מתוך שיעורי רבי דוד שריבר שליט"א על הלכות שביעית: **ספיחין א.** ירקות הגדלים בשנת השמיטה, וכן תבואה, קטניות וכגון

חידות

שינון הפרשה ע"פ סדר הא – ב. מתאים גם לילדים: א. אשתו של מי הצילה אותו? **און.** **ב.** ממתנות כהונה? **בכור.** **ג.** התרומה לאחר שהרימו ממנו תרומת מעשר הרי הוא כתרומת: **גורן.** **ד.** בעלי מחלוקת? **דון ואבירם.** **ה.** מה כיסה את אהל מועד כשמשנה אהרן נכנסו לשם? **הענן.** **ו.** וישמע משה? **ויפול על פניו.** **ז.** מי מקריב ומת? **זר.** **ח.** מצוות פדיון הוא מבן? **חודש.** **ט.** על איזה עניין חלקו עדת קרח על משה? **טלית שכולה תכלת.** **י.** שמון שהוא גם שם? **יצהר.** **כ.** מה ביקש קרח? **כהונה.** **ל.** איזה שבט היה קרח? **לוי.** **מ.** למי קראו קרח ועדתו ארץ זבת חלב ודבש? **מזרע.** **נ.** מה היו 250 מבעלי מחלוקת? **שיאים.** **ס.** לפני העונש מה אמר משה לכל העם? **סורו אל האנשים שרעלי אלה.** **ע.** האמתנות כהונה ניתנים לכהנים ומותר? **עבודתם.** **פ.** מה קרה למטה אהרן? **פרח.** **צ.** מה עשו עם המחנות השרופות? **ציפוי למוזהב.** **ק.** מה עצה את המגיפה? **קטורת.** **ר.** בני מי היו דתן ואבירם? **ראובן ש.** מצאצאי קרח? **שמואל.** **ת.** מה טענו קרח ועדתו מדוע? תתנשאו.

חידות על פרשת השבוע: א. פסוק בפרשה מוזכר שני זוגות אחים? **ב.** פסוק בפרשה אורה מילה שלוש פעמים רצף בהטייה שונה? **ג.** שם בפרשה שהוא גם מאכל? **ב.** משקה בפרשה? **ד.** פסוק בפרשה עם עשר שמות? **ה.** 10 פרשות בפרשה? **ו.** פרי בפרשה שברכתו העץ? **ז.** מילה בפרשה שהגימטריה שלה הוא 1500? **חידות ידע תורני: ח.** איך יקראו לירושלים לעתיד לבוא? **ט.** מתי צריך להניח דם בנעל ולברך ע"ז? **י.** מתי חיוב לזכור כל הפסוק וזה מצווה לא פק"י? **יא.** מתי מותר לכה"א לישא אלמנה? **חידות לשונאים: יב.** מה מבקשים מהקב"ה שישבור? **יג.** מה מבקשים מהקב"ה שיצמיח? **יד.** מה מבקשים מהקב"ה שיקלקל? **טו.** מה מבקשים מהקב"ה שפירסו? **טז.** מה מבקשים מהקב"ה שיעלה? **יז.** שלושה דברים מבקשים מהקב"ה על הנפש שלו? **יח.** איזו תפילה אומרים בצורה שונה בשחרית ובמנחה? **יט.** איך יתכן שיהיו בים שלושה גלים ביחד? **כ.** מה הם שני דברים שלא אוכלים אותם וכשמחברים אותם ביחד הם הופכים לאוכל?

תשובות: א. פסוק ראשון ראובן ולוי. **ד.** דתן ואבירם. **ב.** ושמרו משמרת משמרת. **ג.** יצהר אבא של קרח ובהמשך הוא שמן. **ד.** פסוק ראשון בפרשה. **ה.** נצבים (טו כז) קורח (טו לב)

הגיגים המיועדים עבור אלו שיש להם תועלת מזה

לדברים אחרים. אני מעוניין להודות מאוד לדמות הגדולה שבמשך שנים רבות מרביץ תורה לעדרים שנשארים תלמידיו בלוי"נ לצנח נצחים, העולם אומר עליו שאם היו עוד שניים שלושה תלמידים כמוהו זה היה משפיע על כל העולם, ולעולם לא היו נעים מתמודדים, המלמד הגאון שכל הזמן מתחדש בשטות מיוחדות ומפליאות שתוצאותיהם נראות למרחוק בהצלחה אדירה ומרובה הגאון הצדיק והשקדן **רבי יצחק צבי גולדברג שליט"א** מרביץ באר יהושע, שכל הורה שנולד לו ילד ושמע עליו מתפלל שיוזכר בנו ללמוד אצלו. **רבי בונים שריג** שהזכיר שבוע שעבר הוא אגון עצום, חכימא דיהודאי, ישר, מסור, נאמן, וכל הזמן נמצא בעליה ברוחניות למרות שכבר נראה שהגיע לשיא. עליו נאמר אשרי יולדתו.

היכן ניתן להשיג את העלון

אברהם. שירת מרים. קהל חסידים. ויוצאי חברון, ע"י רבי יואל פינהדר שליט"א. וכן בישיבת אור ישראל וכן בישיבת עטרת שלמה **בראשון לציון** אצל הנ"ל: **בצפת:** בהיכל ישיבת צפת ע"י האיש שהוא שומע לדעת תורה רבי אברהם לויסון שליט"א. **בקריית אתא:** בית הכנסת מאקווא ירושלים 3 ע"י הנער הצדיק מאור חרוץ הכיתה נחמיה ברוגשטיין נ"י. וכן בבית הכנסת של הקהילה החרדית בקריית אתא רחוב כנאלסון 5. **במנטסטור** אצל הרמח"ל של דורינו רבי שמואל א. הורביץ שליט"א מחשובי וצדיקי אנגליה: +447425793110. **בארגנטינה:** בקהילת שובה ישראל במקום המיועד לעלונים.

לקבלת העלון בפקס יש להתקשר טלפון: 03-6180383.

כמו"כ העלון נמצא ביכל העלונים בעיצוב בשם 'לבית התורני'. וכן העלון (מלבד החערות בשבוע) מופיע בקיבוץ גלילות.

ניתן להוריד את העלון במדורות קול הלשון וכן את העלונים של כל ארבעת השנים האחרונות. הדרכה: נכנסים לקול הלשון. מקישים על חיפוש רבנים. לכתוב מערכת שבת. מקישים על פתח תיקיה. מקישים על תיקיית הורדת גלילות. מקישים על לבית התורני. ומורידים מה שרוצים.

כמו"כ ניתן להשיג במיל: 456alon@gmail.com

יש לדייק במיל ולכתוב קודם 456 ואח"כ 456alon@gmail.com

להשתתפות בהוצאת העלון לפנות: 0527633431. או בינדרים פלוס-רשת הכוללים פרס כ-עלון, (שלוחה 2422). זכות הרבים תלוי במסייעים! עלון בודד עולה לנו 15 אגורות.

לקבלת העלון בכתב גדול יותר יש לפנות למייל הנ"ל

השיחה עם נציג המכירות אני קולט שבטעות ייחגית לבית העלמות ירקון. לא ידעתי איפה לקבוצ את עצמי...

שיחה מהבנק: בוקר טוב מדבר המנהל, אמרת שאחרי החגים תטפל במצב החשבון. הלכות: ומה עם חנוכה זה סתם יום שמסובבים בו סביבונים? תתבישו שאתם מנדנדים.

עם כל סעיפי ההסכם בכתובה אפרנסך, אזונך, לא יעלמו זה מזה וכי, למה לא הכניסו סעיף מי יקום בלילה לתינוק ומי יחזיר את התינוק מהגן ביום שישי?

מישהו אמר לי שצריך קודם מטען לטלפון ואח"כ לשקע בקיר, אני טוען אחרת.

תודה מאוד לכל מי ששם לב שכתבתי שבוע שעבר על רבי חיים שליט"א ולא שם לב לדברים אחרים, יהי"ר שישים לב

היכן ניתן להשיג את העלון

אברהם. שירת מרים. קהל חסידים. ויוצאי חברון, ע"י רבי יואל פינהדר שליט"א. וכן בישיבת אור ישראל וכן בישיבת עטרת שלמה **בראשון לציון** אצל הנ"ל: **בצפת:** בהיכל ישיבת צפת ע"י האיש שהוא שומע לדעת תורה רבי אברהם לויסון שליט"א. **בקריית אתא:** בית הכנסת מאקווא ירושלים 3 ע"י הנער הצדיק מאור חרוץ הכיתה נחמיה ברוגשטיין נ"י. וכן בבית הכנסת של הקהילה החרדית בקריית אתא רחוב כנאלסון 5. **במנטסטור** אצל הרמח"ל של דורינו רבי שמואל א. הורביץ שליט"א מחשובי וצדיקי אנגליה: +447425793110. **בארגנטינה:** בקהילת שובה ישראל במקום המיועד לעלונים.

לקבלת העלון בפקס יש להתקשר טלפון: 03-6180383.

כמו"כ העלון נמצא ביכל העלונים בעיצוב בשם 'לבית התורני'. וכן העלון (מלבד החערות בשבוע) מופיע בקיבוץ גלילות.

ניתן להוריד את העלון במדורות קול הלשון וכן את העלונים של כל ארבעת השנים האחרונות. הדרכה: נכנסים לקול הלשון. מקישים על חיפוש רבנים. לכתוב מערכת שבת. מקישים על פתח תיקיה. מקישים על תיקיית הורדת גלילות. מקישים על לבית התורני. ומורידים מה שרוצים.

כמו"כ ניתן להשיג במיל: 456alon@gmail.com

יש לדייק במיל ולכתוב קודם 456 ואח"כ 456alon@gmail.com

להשתתפות בהוצאת העלון לפנות: 0527633431. או בינדרים פלוס-רשת הכוללים פרס כ-עלון, (שלוחה 2422). זכות הרבים תלוי במסייעים! עלון בודד עולה לנו 15 אגורות.

לקבלת העלון בכתב גדול יותר יש לפנות למייל הנ"ל

שלוך, השדכן מודיע שאמרו שהוא עוד לא שומע.

מישמש הוא פרי שיש בו שני מישים. מיש מצד אחד, מיש מצד שני ובאמצע גונו.

אחרי שבסקר המנדטים הקודם "תקוה חדשה" הגינה לאפס מנדטים, בסקר האחרון היא ממשכיכה לרדת ומגיעה כבר למינוס אחד.

טיפ ממטבחיו של שף שרגא: במקום לקנות קמח מלא, אני קונה קמח רגיל וממלא אותו לבד.

אשתי התקשרה לכולל ודיווחה לי בזעזע: הרגתי גיוק. מיד הרגעתי אותה: אל תדאגי, יהיה בסדר. גם לי זה לא היה קל בפעם הראשונה.

החלטתי סוף סוף לקנות לעצמי קבר. התקשרתי לבית העלמין סגולה ובמהלך

היכן ניתן להשיג את העלון

ניתן להשיג את העלון בבני ברק: צמוד לכניסה לתלמוד תורה כתב סופר מצד שמאל של הכניסה, בקופסה בפינה בחצר ברחוב סוקולוב 23. **ובביהמ"ד המרכזי מניין אבירים פרדס כץ'** רחוב אבוחצירא 9, **ובכולל 'מורשה ודעת' (בית כנסת הגדול)** שבפרהיה בקומה הראשונה (בחרוץ) בכניסה המערבית בקלסר ירוק. וכן בשאר המקומות ואצל המפיצים הקבועים ובראשם רבי ידידיה זר שליט"א שהולך עם פראק והמבורך בימים שליש רבעי לרגל זה שמחלק את העלון. **אין לקחת יותר מעלון אחד בשום מקום ללא אישור.** כמו"כ ניתן להשיג את העלון **במודיעין עילית** (לא כמות) החל מיום חמישי בערב בשעה 7:37 בכניסה לחנות ש.מ.ח. – שרותי משרד רחוב רשבי"מ 49. **כן ניתן להשיג בהר יונה נוף הגליל** אצל רבי שמחה שלמץ שליט"א, שהוא מתנהג כמו מה שהוא ולא מנסה לזייף כאילו היה משהו אחר והוא איש אמת **כן ניתן להשיג בירושלים** בישיבת מיר אצל האיש שמעולם לא התערב במחלוקת ותמיד איש שלום רבי דוד רוטשילד שליט"א. או אצל האיש בעל לב הזהב, שכולו אוהבים אותו אהבת נפש ואומרים עליו אשרי יולדתו, הדמות של ישיבת מיר מרכזית תורה בדרכיו המופלאות ואחד מחשובי הרבנים של ארגון לב אחד רבי אבי פרידנר שליט"א. **בבית שמש** אצל זה שראו כולם השבוע כמה צריך אותו כי יצא לחופשה ובכ"כ בבית שמש נשאר יתומים ממש רבי נחום זכריש שליט"א בבית הכנסת אור אליוה. **וכן** בישיבת נארן הר"מ שטרנבוך – חבוקק הנביא 7 רמה ג'. **בנתיבות** בבית בוכרסי. **באשדוד:** בית הכנסת החידי"א רובע ג' רחוב יצחק הנשיא. **ברחובות** בישיבת מאור התלמוד, אצל הבחור החשוב ישי רוט נ"י. **בירושם** אצל הגאון המסור רבי מיכאל גולדנברג שליט"א. **באופקים** בבית הכנסת זכרון אליוה. **בקריית גת** בביהמ"נ שומרי אמונים מגוש שיש. **באשדוד:** בבית כנסת החידי"א אצל גדול מזכי הרבים בדורנו רבי יצחק משענין שליט"א **בעוצם** בישיבת נר זרח. **ברכסים** אצל אשי המוסר רבי יוסף המאירי שליט"א כולל נר ישראל גבעה ב. **ברעננה** אצל משפחת זכאי המיוחדת והנפלאה רחוב נעמי שמר 9/5 טלפון- 052-6903395. **בפתח תקווה** בבתי הכנסת בגני הדר: אוהל